

Slotbeschouwing Symposium WI 'Is er toekomst voor christelijk geïnspireerde politiek?'

Sybrand Buma

Dames en heren,

Vandaag hebben we gesproken over de zinvolle betekenis van christelijke politiek in Nederland. Onder de titel "Dood of wederopstanding" heeft de redactie van Christendemocratische Verkenningen ons aan het denken gezet over de wederopstanding van het CDA. Pieter Jan Dijkman, Professor Erik Borgman en Professor Paul van Geest zijn in staat geweest om met deze herfstuitgave een zeer belangrijke bijdrage te leveren.

Want het moge duidelijk zijn: als christen en als partijleider geloof ik in de wederopstanding van het CDA. Juist in de huidige tijd van onzekerheid over Europa, over de samenhang in de samenleving en de veerkracht van de Nederlandse economie, valt het belang van geïnspireerde politiek vanuit de C van Christen niet te ontkennen.

De redactie en de auteurs hebben in het nummer laten zien dat we door hard te werken aan herstel mogen vertrouwen op de solide basis vanuit onze inspiratiebron en de traditie van volkspartij.

Als leider van een partij met 13 zetels in de Kamer weet ik heel goed dat het zijn van volkspartij geen vanzelfsprekendheid is. Maar ik zeg het Ton Rombouts na dat het zijn van volkspartij het wezen van onze partij is.

Onze grondleggers wisten heel goed wat voor CDA zij wilden. Er zijn jaren van verhit debat aan vooraf gegaan.

Een partij die gegrondvest is op de waarden uit het evangelie.

Een partij die die waarden vertaalt naar de uitdagingen van de samenleving van vandaag.

De hele samenleving.

Onze grondleggers hebben nadrukkelijk niet gekozen voor een terugtrekken op een zelfgekozen veilig bastion van christelijke getuigenispolitiek.

Uiteindelijk is gekozen voor een partij die put uit de bron van het evangelie. Een partij die het water uit die bron ten goede wil laten komen aan de hele samenleving. Uit die bron komen begrippen voort die blijvende waarde hebben. Niet om mee te schermen in het dagelijkse politieke debat. Maar wel om richting te geven: publieke gerechtigheid, gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en rentmeesterschap

Een CDA-er vraagt je niet naar je geloof, maar vraagt je wel deel te nemen aan de samenleving.

In 1980 was de kerkgang in Nederland veel frequenter dan nu.

Een tijdje geleden was ik naar mijn oude kerk in Sneek.

Tot mijn blijdschap zat daar de kerk maar iets leger dan toen ik er in de jaren 80 naar toe ging.

Pas iets later realiseerde ik mij: Het zijn inmiddels hervormden en gereformeerden samen.

En de helft van de kerken is dicht.

Mensen gaan misschien niet meer naar de kerk. Maar ze hebben nog wel de zelfde behoefte.

Maar vraag deze mensen of ze naastenliefde, omzien naar elkaar, zorg voor anderen belangrijk vinden, en de uitkomst blijft hetzelfde.

Sterker nog, uit onderzoeken blijkt dat ondanks de crisis de vraag: hoe gaan wij in de samenleving met elkaar om, een van de grootste zorgen is van mensen.

Dat is nu juist ook de kernvraag van de opdracht aan de mens op aarde. Je leeft niet alleen voor jezelf.

Een van de grootste fouten is om te denken dat met de kerkgang ook de christelijke moraal is verdwenen. Integendeel. De behoefte aan een moraal is misschien wel groter dan ooit.

Alleen: niet meer de door kerkleiders opgelegde moraal. De moraal van zondags naar de kerk en vooral geen huiswerk maken.

De moraal van het huwelijk als een verbintenis tussen man en vrouw.

Het verbod op euthanasie en abortus.

Allemaal voorbeelden van de moraliteit die de samenleving in één generatie overhoop heeft gegooid.

En ondertussen wordt de kerk zelf geconfronteerd met de keerzijde van de beklemmende moraal van vroeger, denk aan de schandalen in de katholieke kerk.

kortom

Mensen gaan veel minder naar de kerk, geloven niet meer volgens de normen van toen. Maar, men zoekt nog steeds naar dezelfde betere samenleving als toen.

Niet meer onder de noemer: Gods rijk op aarde.

In meer christelijke termen:

De mensen geloven misschien niet meer in de God van de kerk.

Maar ze willen nog steeds leven naar zijn gebod: Heb uw naaste lief. Heb niet alleen oog voor jezelf, maar ook voor elkaar.

Dat is de kern van de Christendemocratie als drager van de christelijke moraal:

De zoektocht naar een betere samenleving is nog steeds moreel, en niet materieel.

Het is de zoektocht naar wat ons bindt en niet naar wat ons scheidt.

Solidariteit in onze partij door een sociaal hart, dat is anders dan bij de socialisten de verantwoordelijkheid voor degene die het moeilijk heeft niet zomaar op het bordje van de staat te schuiven.

Deze positie maakt het CDA uniek in ons politieke bestel

Liberalen en sociaaldemocraten ontkennen de behoefte aan een immateriële bron van de moraal. Materiele welvaart is hun doel: meer welvaart voor wie hard werkt bij de VVD, en meer welvaart voor de armste door verdeling bij de PvdA.

Maar het CDA wijkt ook nadrukkelijk en bewust af van de kleine confessionele partijen ChristenUnie en SGP.

De bron is dezelfde, maar wij kiezen voor een boodschap die er voor de hele samenleving is. Oppositie voeren wij niet met de bijbel in de hand. Onze bron is daar ook veel te kwetsbaar door. Wij doen dat met vier kernbegrippen die wij er uit afleiden:

Publieke gerechtigheid

Gespreide verantwoordelijkheid

Solidariteit

Rentmeesterschap

Anders dan de kleine christelijke partijen sluiten waar daarbij ook aan bij een Europese traditie.

CU en SGP hebben nog altijd een huiver voor het ultramontaanse pauselijke complot, waar orthodoxe protestanten bang voor waren.

Het CDA doet voluit mee in de Europese volkspartij.

In dit CDA nummer staan bijdragen van Günter Krings en Wouter Beke.

Zij zijn representanten van met ons de drie laatste echt christendemocratische volkspartijen in Europa.

Zij staan onder dezelfde druk van ontkerkelijking als wij.

Zij zien dezelfde kansen als wij.

Ik wil graag met hen de toekomst in.

De EVP is een belangrijke partner, omdat veel partijen daar weliswaar soms minder nadrukkelijk de C vertegenwoordigen, maar wel staan voor morele waarden voor materiele waarden.

Slot:

De samenleving is anders, maar het CDA zal opstaan.

De mensen van nu zijn net zo op zoek naar de moraal in de samenleving als de mensen van 1980 en 1880.

Niet meer in het keurslijf van de opgelegde moraal specifieke kerkgenootschappen

Die soms dreigden met hel en verdoemenis

Maar omdat men het zelf belangrijk vindt.

Voor mensen die de aan het christendom ontleende waarden delen.

Is het CDA.

Gebouwd op christelijke waarden.

In een land dat gefundeerd is op die waarden.

Vertaald in een Christen democratisch program van uitgangspunten.

Dat een appel doet op mensen.